

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ THỊ KIM HOÀN

QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI
HUYỆN BA BÈ, TỈNH BẮC KẠN

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

LÊ THỊ KIM HOÀN

**QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI
HUYỆN BA BỂ, TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. ĐỖ THỊ THÚY PHƯƠNG

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái nguyên, tháng 09 năm 2020

Tác giả luận văn

Lê Thị Kim Hoàn

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian học tập và thực hiện đề tài luận văn tốt nghiệp, đến nay tôi đã hoàn thành luận văn thạc sĩ chuyên ngành Quản lý kinh tế với đề tài: “*Quản lý thu bảo hiểm xã hội tại huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn*”.

Trước hết, Tôi xin chân thành cảm ơn Ban quản lý đào tạo Sau Đại học, Trường Đại học Kinh tế & quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS. Đỗ Thị Thuý Phương người đã định hướng, chỉ bảo và hết lòng tận tụy, dìu dắt tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu đề tài.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn đến những người thân trong gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã động viên, cổ vũ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu khoa học. Nếu không có những sự giúp đỡ này thì chỉ với sự cố gắng của bản thân tôi sẽ không thể thu được những kết quả như mong đợi.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 09 năm 2020

Tác giả luận văn

Lê Thị Kim Hoàn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Sự cần thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp của luận văn	4
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ THU	
BẢO HIỂM XÃ HỘI	5
1.1. Cơ sở lý luận về bảo hiểm xã hội và quản lý thu bảo hiểm xã hội	5
1.1.1. Khái niệm về BHXH.....	5
1.1.2. Bản chất của bảo hiểm xã hội	6
1.1.3. Vai trò của bảo hiểm xã hội	9
1.1.4. Đối tượng của bảo hiểm xã hội.....	10
1.1.5. Chức năng của BHXH	11
1.1.6. Quản lý thu BHXH.....	11
1.1.7. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý thu bảo hiểm xã hội:.....	19
1.2. Kinh nghiệm của một số địa phương trong nước về quản lý thu bảo hiểm xã hội.....	22
1.2.1. Kinh nghiệm về quản lý thu BHXH tại quận Hoàn Kiếm, Hà Nội	22
1.2.2. Kinh nghiệm về quản lý thu BHXH tại huyện Yên Phong, Bắc Ninh.....	23

1.2.3. Một số bài học kinh nghiệm rút ra cho công tác quản lý thu bảo hiểm xã hội tại huyện Ba Bể	25
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	27
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	27
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	27
2.2.2. Tổng hợp và xử lý thông tin.....	30
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin	30
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	31
Chương 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN BA BỂ, TỈNH BẮC KẠN.....	33
3.1. Giới thiệu chung về Bảo hiểm xã hội tỉnh Bắc Kạn và Bảo hiểm xã hội Huyện Ba Bể	33
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên và kinh tế xã hội Huyện Ba Bể ảnh hưởng đến quản lý thu Bảo hiểm xã hội	33
3.1.2. Giới thiệu về BHXH huyện Ba Bể.....	35
3.2. Thực trạng công tác quản lý thu BHXH tại BHXH Huyện Ba Bể, giai đoạn 2017 - 2019.....	39
3.2.1. Thực trạng về quy trình quản lý thu BHXH	39
3.2.2. Thực trạng về công tác tổ chức thu bảo hiểm xã hội	40
3.2.3. Thực trạng về công tác quản lý đối tượng tham gia BHXH	43
3.2.4. Thực trạng về tiền lương làm căn cứ đóng BHXH	45
3.2.5. Thực trạng về mức đóng và phương thức thu BHXH	49
3.2.6. Thực trạng tình hình thu Bảo hiểm xã hội	51
3.2.7. Thanh tra, kiểm tra về công tác thu BHXH	57
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng tới kết quả công tác quản lý thu BHXH tại BHXH huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	61

3.3.1. Yếu tố chủ quan: Về nhận thức, tâm lý, thói quen của người lao động và người sử dụng lao động.....	61
3.3.2. Yếu tố khách quan: Tốc độ tăng kinh tế và thu nhập bình quân đầu người.....	65
3.3.3. Các nhân tố khác.....	66
3.4. Đánh giá về công tác quản lý thu Bảo hiểm xã hội tại BHXH huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	70
3.4.1. Một số kết đạt được.....	70
3.4.2. Những hạn chế.....	72
3.4.3. Nguyên nhân của những hạn chế.....	73
Chương 4: GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU BHXH TẠI HUYỆN BA BỂ, TỈNH BẮC KẠN.....	75
4.1. Phương hướng, mục tiêu tăng cường công tác quản lý thu tại Huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	75
4.1.1 Phương hướng tăng cường công tác quản lý thu BHXH trên địa bàn Huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	76
4.1.2 Mục tiêu tăng cường công tác quản lý thu BHXH trên địa bàn Huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	78
4.2. Giải pháp tăng cường công tác quản lý thu trên địa bàn huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	81
4.2.1. Tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền về chính sách BHXH....	81
4.2.2. Nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ bảo hiểm xã hội.....	85
4.2.3. Đổi mới công tác thu Bảo hiểm xã hội, nhằm tạo sự thuận lợi cho đối tượng tham gia BHXH.....	90
4.2.4. Tăng cường phối hợp với các ngành trong quá trình thực hiện công tác thu Bảo hiểm xã hội, hạn chế việc nợ đọng của các đơn vị.....	91
4.2.5. Tăng cường Công tác kiểm tra, đôn đốc, xử lý nghiêm các vi phạm trong công tác thu Bảo hiểm xã hội, nâng cao hiệu quả công tác thu.....	92

4.2.6. Đẩy mạnh việc ứng dụng công nghệ thông tin vào tất cả các công tác trong đó có công tác cải cách thủ tục hành chính.....	93
4.2.7. Đầu tư cơ sở vật chất, kỹ thuật ứng dụng công nghệ tin học vào công tác quản lý thu BHXH	94
4.3. Một số kiến nghị.....	95
4.3.1. Kiến nghị với BHXH Việt Nam.....	95
4.3.2. Kiến nghị với cấp ủy, chính quyền địa phương.....	96
4.3.3. Kiến nghị với cơ quan BHXH tỉnh Bắc Kạn	97
KẾT LUẬN	101
TÀI LIỆU THAM KHẢO	104
PHỤ LỤC	106

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BHTN	:	Bảo hiểm tự nguyện
BHXH	:	Bảo hiểm xã hội
BHYT	:	Bảo hiểm y tế
BNN	:	Bệnh nghề nghiệp
CP	:	Cổ phần
HĐLĐ	:	Hợp đồng lao động
LĐ	:	Lao động
LĐLĐ	:	Liên đoàn lao động
LĐTB&XH	:	Lao động Thương binh và Xã hội
NLĐ	:	Người lao động
NSDLĐ	:	Người sử dụng lao động
TNLĐ	:	Tai nạn lao động
UBND	:	Ủy ban nhân dân
XNK	:	Xuất nhập khẩu

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Tình hình quỹ lương trích nộp BHXH ở Huyện Ba Bể	45
Bảng 3.2: Kế hoạch thực hiện thu BHXH của BHXH huyện Ba Bể từ năm 2017 - 2019	53
Bảng 3.3: Kết quả thu BHXH theo khối loại hình giai đoạn 2017 - 2019.....	55
Bảng 3.4: Kết quả thu BHXH tự nguyện từ năm 2017 đến 2019	57
Bảng 3.5: Bảng tổng hợp mức độ hiểu biết của chủ sử dụng lao động về pháp luật BHXH đối với 100 DN điều tra	63
Bảng 3.6: Tổng hợp điều tra số lao động tại doanh nghiệp	64
Bảng 3.7: Số lượng doanh nghiệp phân theo mức thu nhập BQ của NLĐ.....	65
Bảng 3.8: Bảng tổng hợp tình hình thanh tra, kiểm tra công tác thực hiện Luật BHXH tại các doanh nghiệp.....	67